

Szerkesztési Iroda

Nagybecserek Zápolya-
utca 1., hová a lap szem-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecsere-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brújjer Lajos.

Felolós szerkesztő: Semfai János.

Nagybecserek, 1916.

XLV. évfolyam, 176. szám.

Csütörtök, augusztus 3.

Előfizetési árak:

Égész évre ——— 28 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 6 órákor

LEGUJABB

— Saját tudósítónk cenzurázott telefon jelentései. —

Hófer mai jelentései.

Budapest, aug. 3. Érkezett d. u. 5 óra 10 perckor.

Orosz harctér:

Csapataink Velicivnál ellenséges osztagokat, amelyek keskeny arcvonalrészben árkainkba behatoltak újra teljesen kivetkék.

Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege Brodytól délnyugatra és nyugatra az oroszok támadó kísérleteit visszaverte.

A Sarnytól Kowelbe vezető vasutvonal mentén és a Stochod alsó folyásánál szintén meghiúsultak orosz előretörések.

Az ellenség egyébként tegnap aránylag csendesen viselkedett, amit mindenekelőtt minden mértékét fölülmúló nagy veszteségeinek lehet tulajdonítani.

Olasz harctér:

Tegnap a Borcola szakaszon sikerült kisebb vállalkozásaink voltak, amelyek során 140 olaszt, köztük 2 tisztet fogtunk el és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Paneveggioi délnyugatra fekvő magasiatokon augusztus elsején, újra az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett vertünk vissza két három olasz zászlóaljat.

Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Délkeleti harctér:

Nincs különösebb esemény.

Hófer altábornagy, a vezérkar főnökeinek helyettese.

Események a tengeren.

Budapest, augusztus 3.

Torpedójárműveink egy csoportja augusztus 2-ikán reggel Moelttában katonai rendeltetésű tárgyakat vett tűz alá. Egy repülőhangári teljesen szétrombolt, egy gyárat lángba borított, egy másikban is nagy károkat okozott. A visszatérés alkalmával ezek a torpedójárművek, amelyekhez Aszpern cirkáló is csatlakozott egy cirkálóból és 6 torpedórombolóból álló ellenséges osztaggal rövid tüzerharcba keveredett.

Miután a torpedójárművünk több találatot értek el, az ellenséges egységek délfele fordultak és eltűntek. A mi egységeink mind sértetlenül tértek vissza.

Német légi támadások Anglia ellen.

Ujabb támadás London és a keleti grófságok ellen. — A multkori támadás pusztításai.

Budapest, aug. 3. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

E hó 3-ikán éjszaka nagyobb számú léghajónk megtámadta Anglia délkeleti grófságait, különösen Londont, Harwich flottatámaszpontot és Norfolk grófság különböző katonailag fontos ipartelepeit s azokra nagyszámu robbanó és gyújtóbombát dobott jó eredménnyel.

Léghajónkat jövetelükkor ellenséges könnyű flottaerők és repülőgépek támadták meg. Magánál a támadásnál számos fényszóró élesen megvilágította a Zeppelineket, amelyeket hevesen lőttek. Valamennyi léghajónk teljesen sértetlenül visszaérkezett.

A tengerészeti főparancsnokság.

Budapest, aug. 3. Londonból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti:

A multkori legutóbbi Zeppelin tá-

madásban hat-hét Zeppelin vett részt, amelyek hatvan bombát dobtak le nagyrészt lakatlan területekre. Az egyik Zeppelint valószínűleg eltaláltuk, mert mélyebbre szállt le, de azután elünt.

Budapest, aug. 3. Berlinből sürgönyzik:

Egy szentanu szerint London bombázásánál, a Zeppelinek bombái a kikötőt s a rakpartot nagyrészt elpusztították s a hajók súlyosan megrongálódtak. A lakosság körében nagy pánik uralkodott és szidták a kormányt, hogy nem gondoskodik kellő védelmi intézkedésekről. Huntingtonban a Zeppelinek bombái egy egész utcasort elpusztítottak, Kentben sok embert megöltek.

A Daily Mail elégedetlenkedik a védelmi intézkedések hiányossága miatt s fölpanaszolja, hogy még egyetlen Zeppelint sem lőttek le a támadásoknál.

Az orosz offenziva csődje.

Budapest, aug. 3. A Frankfurter Zeitung tudósítója jelenti a német főhadiszállásról:

Az orosz foglyok beszélnek, hogy a mostani orosz offenziva az utolsó erőfeszítése Oroszországnak, mert emberanyaga kimerült. A helyzet már odajutott, hogy a katonáknak megparancsolták, hogy ne rohamozzanak, hanem defenzív viselkedjenek.

A nyugati front csatái.

Budapest, augusztus 3. Londonból sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

Csapataink Posierestől keletre tovább nyomultak előre.

Andrássy meghívása a német császárhoz.

Budapest, aug. 3. Fürstenberg gróf budapesti német főkonzul ma meglátogatta Andrássy Gyula grófot és átadta neki a német császár meghívását. Andrássy ennek folytán holnap ismét Berlinbe utazik.

Politikai körökben sokat foglalkoznak az entente lapok közleményeivel, amelyek különös fontosságot tulajdonítanak Andrássy Gyula gróf szerepének. Az entente lapok ezzel kapcsolatban a legnagivabb híreszteléseket közlik. Így azt írják, hogy Tisza István gróf kancellár lesz s ezzel egyidejűleg történik meg Andrássy Gyula gróf külügyminiszterré való kinevezése. Tisza István gróffal is közölték ezeket a híreszteléseket, aki tréfásan ezeket mondotta:

— Én egész életemben centralista voltam. Ezt ugyan jól eltalálták. Hogy is tudhatták meg ezt a nagy titkot? Igazán már nem lehet semmit sem titokban tartani az entente előtt.

Az angol miniszterelnök nyilatkozata a párisi konferenciáról és a békefeltételekről.

Budapest, aug. 3. Rotterdamból sürgönyzik:

Asquith miniszterelnök az alsóház tegnapi ülésén nyilatkozott a párisi gazdasági konferencia határozatairól. Kijelentette, hogy a konferenciának első sorban az volt a célja, hogy kimutassa az ellenségnek, hogy az entente a legteljesebb egyetértésben folytatta a háborút úgy gazdasági, mint katonai téren. Elő kellett készíteni továbbá a békekötés utáni egységes eljárást. A békefeltételeknek legfőbb pontja: Belgium, Szerbia, a megszállott francia és lengyel területek politikai és gazdasági épségének helyreállítása. Minden szövetséges állam maga határozza meg, hogy milyen módon akarja a párisi konferencia határozatait a gyakorlatba átvinni. A határozatok nem irányulnak semleges államok ellen.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

HIREK.

A hadiétlap.

— Két törzsvendég beszélget. —

Az egyik: Hallott már valamit az új lapról?

A másik: Ugyan? Megint egy új lap lesz?

Az egyik: Maga nem tudja? Hát a hadiétlap.

A másik: És mit tud az? Lesz benne valami érdekes olvasnivaló? Talán ismét több lesz a husételek ára?

Az egyik: Ellenkezőleg. Kevesebb lesz a husételek száma.

A másik: Annyi baj legyen. Legalább nem kell törnie a szakácsnének a fejét mindennap valami új ételkreáció. Tudja tegnap mit vacsoráztam? Lámpabelet. Valahol nagy kiárusítás lehetett lámpabéltől és tegnap ezt kaptuk ma-karóni helyett.

Az egyik: No, ami azt illeti, a maguk vendéglőjében a szakácsné még tanulhat valamit a mienktől. Tudja mit eszünk mi káposztás kocka gyanánt? Használt levélhelyégeket. Vegyi uton szintelenítik, csak az a baj, hogy az enyves oldalát néha elfelejtik jól lemosni s a tézta odaragad az ember nyelvéhez. A multkor egy kétkoronás okmánybélyeg is közéje keveredett és majd megfultam tőle. Legutóbb pedig a szakácsné rémülten odafutott az asztalomhoz és kótórászni kezdett a tányéromban, mert véletlenül betalált főzni egy értékes paraguayi bélyeget.

A másik: Nehogy azt higgye, hogy a bélyegzwekedii a maguk szakácsnéjének a találmánya. Mi már rég esszük turócsuszának a régi színházi- és mozi-jegyeket, amelyeket apró csibészek szednek össze és egyenesen a mi vendéglőshöz viszik. Mit tudja maga, mi az, tejfőlős színházi-jegy? Magának a fejébe szállott a sok kirántott szivacs, melyek mint libamájszelekké kerültek oda, hogy fölittassák fejében az előszívargó talajvizet.

Az egyik: Ojjé, maga vízvicceket jón nekem! Nem szégyeli magát? Ki hallott manapság ilyen ócskaságokat?!

A másik: Nono, talán én is olyan vicceket mondjak, mint maga a multkor, amikor azt mondta, hogy rostélyos helyett cipőtalpat kapott, holott tudnia kellene, hogy a cipőtalp mostanság a legdrágább és a legkritkább csemege.

Az egyik: Legyen nyugodt, nem vicc. Csak hogy persze, nem rendes cipőtalp az illető. A mi szakácsnének egy modern szelemű hölgy, aki konyhai célokra kizárólag hadicipőket használ. Értsd alatta a facipőt. Bizony egy kicsit rágós étel, de paprikás lében eléggé élvezhető.

A másik: Mondja, kolléga ur, szokott maguknál lenni lekváros gombóc?

Az egyik: Minden szerdán.

A másik: És mi adja meg nevezett ételnél a maguk vendéglőjében a lekvár jelleget?

Az egyik: Fájdalom, be kell val-lanom, e jelleget közönséges suviksz adja meg Ardrágitó Ignác atya konyhá-jában.

A másik: Hagyja el, pont ami esetünk. Kellemes változatosságot nyújt azonban a csütörtöki étlap, amikor is palacsinta van soron, amelyben a ba-rackizt határozott sikerrel pótolja nálunk a sárga cipőkrem.

Az egyik: Higyje el, kolléga ur, az ember nagyon megszokja ezt a kóstolt.

A másik: Hogyne! Annyira meg-szokja, hogy szinte el sem tud lenni nélküle. Képzem, vasárnap ebédén vol-

tam a nővéremnél, ahol a legkitünőbb házikoszt van és én olyan rosszul lettem tőle, hogy máig sem tudtam rendbe-jönni, holott dében két adag fűrészpóros szecs-kagombócot ettem.

Az egyik: Szegény kolléga ur, igazán sajnálom önt. Mondhatom, én sem várok semmi jót ettől a hadiétlap-tól. Tudja, mitől félek én? Hogy egyszer csak majd igazi hust találunk adni nekünk a vendéglőben!

A másik: Coc, maga kis pesszi-mista! De azért meg tudom érteni a maga aggodalmait. Igaz is, mit avatkoz-nak bele a korcsmai törzsvendég privát-gyomor-ügyeibe? Hogy védekezzen a szegény polgár az ilyen hatósági kulka-pások ellen?

(Két szomorú törzsvendég el-válva, elkeseredetten sétálnak tovább.)

— Hivatalos jelentések aug. 2-áról.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk:

Hófer jelentései:

Orosz harctér:

A helyzet változatlan. Keletgaliciá-ban, Bucactól délnyugatra, Wiszniowckynél és Bródytól délre, délnyugatra és nyugatra több, részben erős orosz tá-madás összeomlott. Az ellenség összes erőfeszítései, hogy a legfelső Turya és a Rovnóból Kovelbe vezető vasút közt a szövetségesek arcvonalát áttörjék, az ott harcoló német és osztrák-magyar csapatok ellenállásán szintén megtörték. Végül ugyanaz a sors érte az ellenség több előretörését a Stochod-könyökben, Kaszovkánál is.

Olasz harctér:

A helyzet változatlan. A dolomitok-ban, a Sief-nyeregtől keletre, két olasz század támadását visszavertük.

Délkeleti harctér:

Lényeges esemény nem történt.

Események a tengeren:

Elsőjén fél 8 órakor reggel 14 olasz harci repülőgépből álló raj Piranon át betört Istriába. Banfield sorhajóhadnagy Triestben tengeri repülőgépre szállott s egész Isztrian keresztül üldözte az el-lenséges repülőrajt. Fiume felett 2700 méter magasságban utolérte annak hét Caproni gépből álló zömét és lelőtt egy nagy harci repülőgépet. Ennek vezetője meghalt, két megfigyelőt elfogtunk. Banfield és repülőgépe sér-tetlenek maradtak.

A „Giacinto Ullino” nevű olasz tengeralattjárót az Ad-riai tenger északi részén ha-talmunkba kerítettük és majd-nem teljesen sértetlenül Pó-lába vontattuk. Három tisztből és tizennyolc főnyi legénységből álló egész személyzetét sebesületlenül elfog-tuk. — A hajóhadparancsnokság,

— **Katonai kitüntetések.** A király Fischer Miklós tart. főhadnagyot, a nagybecskereki Eisenslädter-cég üzlet-vezetőjét, akit tavaly már a 3. oszt. ka-tonai érdemkeresztel kitüntettek, most a legfelső dicsérel elismeréssel tüntette ki az ellenséggel szemben tanúsított vi-téz magatartásáért.

A hadsereg főparancsnokság újabb a következő 5. honvéddalozredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:

Az első osztályú ezüst vi-téz ségi érdmet kapta: Gábor György tizedes.

A második osztályú ezüst vi-téz ségi érdmet: Loch Péter örve-zető, Berta István és D. Nagy József honvédek, Kerepesi István népfőkelő

tizedes, Kuti-Csillag József örvezető, Dombi Balázs tizedes, Margit József népfőkelő tizedes és Tóth Mihály népfőkelő.

— **Halálozás.** Részvétellel vesszük a gyászírt, hogy Vég h Károly nyugal-mazott községi jegyző 83 éves korában Nagybecskereken elhunyt. A megboldo-gult Óteleken volt községi jegyző, ahol a község fölvirágoztatása körül sok ér-deme van. Nyugalomba vonulása után Nagybecskerekre költözött s itt tevékeny részt vett a városi ügyekben. A képviselőtestületnek s több városi bizottság-nak munkás tagja volt s a legutolsó időhig nagy lelkiismeretességgel és pon-tosan munkálkodott mindenben. Tükkara volt a Torontálmegyei Központi Hitel-szövetkezetnek is s ebbeli munkaköré-ben szintén lankadatlanul fáradozott. Köztisztület és becsülés környezte széles körben s jóformán mindenki ismerte az öreg „Vég hácit”. Az utóbbi években már betegeskedni kezdett s magas kora nem bírta ellenállani az összeesésnek, míg végre tegnap délután jobblétre szen-derült. Halálát későbbi kiterjedt rok-onság, köztük fiai: dr. Vég h Lajos vá-rosi ügyész és Vég h Ferenc óteleki közs. jegyző, sok unokája és dédunokája gyá-szolja. Temetése ma délután 6 órakor lesz. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak saját magunk és az összes rokonság nevében tájadalomtelt szívvvel tudatjuk a felejthetetlen drága jó férj, illetve apa, nagyatyja és rokon Vég h Károly nyugalmazott községi jegyző életének 83-ik és boldog házasa-gának 53-ik évében hosszas szenvedés után, folyó hó 2-án délután 6 órakor történt gyászes elhunytát. A megboldo-gult hűl! teteme folyó évi augusztus hó 3-án délután 6 órakor fog a gyászház-ban (Magyar-utca) a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni és on-nan a helybeli róm. kath. sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó évi augusztus hó 5-én délelőtt 8 órakor fog a róm. kath. plébánia tem-plomban az Egek Urának bemutatni. Nagybecskerek, 1916. augusztus hó 3-án. Özv. Vég h Károlyné szül. Fischer Anna neje. Vég h Ferenc, dr. Vég h Lajos fiai. Fischer József sógora. Fischer Józsefné szül. Hof Verona sógornője. Pap Kere-kes Istvánné szül. Vég h Ilonka, Vég h Margit, Kern Ervinné szül. Vég h Vilma, Vég h Gizike, Molnár Ödönné szül. Vég h Etí, Vég h Károly, Vég h Lajos, Vég h Fe-rike, Vég h Aniko unokái. Pap Kerekes Ferike, Pap Kerekes Irénke, Pap Kere-kes Ilonka, Pap Kerekes Pistike, Pap Kerekes Etelka, Pap Kerekes Sárika, Kern Nyuszika, Molnár Dundika dédunoka.

— **Ünnepelt jegyző.** Mint Szajánból írják lapunknak, meleg ovációban ré-szesítette a napokban Szaján község ér-demes jegyzőjét, Klobucharich Ká-rolyt, szolgálatának tisztelettelős évfor-dulója alkalmából. A községi képviselő-testület diszgyűlést tartott, amelyen me-leg szeretettel üdvözölték a jegyző, aki meghatottan köszönte meg az ovációt. A jubileum alkalmából a jegyzői tisz-telői 275 koronás alapítványi tettek a jegyző nevére, amelyből egy szajáni hadiárvat fognak segélyezni. Az alapot újabb adományokkal még növelni fogják.

— **Szabad volna a vadászat.** Augusz-tus elsejével az általános vadászati tila-lom letelt s már meglehet kezdeni a foglyászást és a fűrjezést, aug. 16-án pedig már nyulra és fácánra is szabad löni s ezzel az összes mezeli vadakra vadászhat-nak a nimródok, akiket el nem szőlított a harcterekre, embervadászatra a had-

köteleze-tában g-fogytak vadak. A kedvezet-nyulak a hideg-iden me-s a jövő-neráció i-A fűrjek-járt. A szegről, gazdája apróvadra telésnek, hoz a ko-lett hasz-kerül a v-aki vadk-iden akad-hogy sz a-mire, de-lehet tölte-tet vásá-rell a had-érthetőleg-juk, hogy lépéseket mérsékelt-rendekező-hushányba-berleteket kis vadhusinséget.

— Az detektiv-nál Moziban. nek a legu-tek-tiv-dramé-azonkívül műsor több

— Ját-óra tájban vesnek a V-zában tűz-egy szalmak-tovább terj-ták. A tűz-varon a sza-rekek disz-tak s ehhe-gyerekek ját-szalmakaza-tak már lám-s kigyuladt-menteni a-volt semmi

Meg ke-tűz-tovább-nagy része ve-századának-ségének, ak-zetésével els-nél s a tűzöl

A hontó

Egy köm-körben, egy e-ről, mely se-sem egyéb szé-tozik s még-s-hogy máris k-közönség me-cime: „A ma-a Kárpátoktól-dig történeti-Karácsonyi Ja-dalmunknak-ját sikerrel ol-jedő mű tartat-következtetni s-aktuális, azt te

kötelezettség. Értesülésünk szerint Torontában gyarapodott a vadállomány. Megfogytak a vadászok s megszorodtak a vadak. A korai tavasz és meleg időjárás kedvezett a szaporulatnak. A márciusi nyulak rendszerint el szoktak pusztulni a hideg és nedves időjárás miatt. Az idén megmaradtak s az első szaporulat s a jövő hónapban már a második generáció is gyarapítani fogja az állományt. A fürjek, foglyok tenyészetére is jó idő járt. A vadászfegyverek lekerülnék a szegéről, de csak azok, amelyeknek a gazdája itthonmaradt s megkezdődik az apróvadra a vadászás. Ennek a kedvtelésnek, amely egy kis „pacsenyét“ is hoz a konyhára, tehát az élvezet mellett hasznos is, ha ugyan többre nem kerül a vadásznak a nyul, mint annak, aki vadkereskedésben veszi meg, az idén akadályai lesznek, — azért írjuk, hogy s a b a d volna a vadászat. Volna mire, de nem igen van mivel. Nem lehet töltényhüvelyeket, löport és seretet vásárolni. A réz, a löpor, az ólom kell a hadseregnek s a hadiérdek könnyen érthetőleg, mindenek fölé áll. Ugyhadjuk, hogy a vadászok illetékes helyen lépéseket fognak tenni, hogy legalább mérsékelt mennyiségben becsásanak a rendelkezésükre, őszert, hogy a nagy hushíányban és drágaságban a vadászberleteket némileg kihasználhassák s egy kis vadhussal enyhíthessék az általános husinséget.

— **Az ezüst golyó.** Ma este egy detektiv-aláger kerül színre a Városi Moziban. „Az ezüst golyó“ a címe ennek a legújabb detektiv-filmnek, amely a legérdekesebb és legizgalmasabb detektiv-drámák közül való. Műsorán lesz azonkívül egy kitűnő bohózat is, de a műsor többi számai is érdekesek.

— **Játék a tűzzel.** Tegnap este 8 óra tájban Deszpotov Mita földművesnek a Váraljai-utca végén levő házában tűz ütött ki. Kigyuladt és leégett egy szalmakazal és egy kocsiszín. A tűz tovább terjedését a tűzoltók meggátolták. A tűz úgy keletkezett, hogy az udvaron a szalmakazal közelében a gyerekek disznópörkölést játszottak s ehhez szalmát gyújtogattak. A gyerekek játékos tüzetől meggyuladt a szalmakazal s mire a házbeliék fölcsoodtak már lángokban állott a szalmakazal s kigyuladt a szin is s nem lehetett megmenteni a pusztulástól. Biztosítva nem volt semmi.

Meg kell még említenünk, hogy a tűz továbbterjedésének meggátolásában nagyrésze volt a 12 gy. ezr. negyedik századának és a géppuskaosztagnak legénysegének, akik Weifert százados vezetésével elsőnek jelentek meg a tűznél s a tűzoltásban buzgón részt vettek.

Irodalom.

A honfoglalás új megvilágításban.

— aug. 3.

Egy könyvről beszélnek most széles körben, egy új, alig néhány hetes könyvről, mely se nem regény, se nem dráma, sem egyéb szépirodalmi műfajhoz nem tartozik s mégis annyira érdekes a tartalma, hogy máris kiváltotta a művelt olvasóközönség mély érdeklődését. A könyv címe: „A magyar nemzet történeti joga a Kárpátoktól le az Adriáig“, írója pedig történetiróink egyik legkiválóbbja, Karácsonyi János dr., aki történeti irodalmunknak már sok kényes problémáját sikerrel oldotta meg. A tűz ivre terjedő mű tartalmára már a címéből lehet következtetni s hogy épen most mennyire aktuális, azt talán nem kell külön hangsúlyoznunk.

Karácsonyi először kimutatja, hogy a magyar nemzetnek e földhöz, melyet más jogának sérelme nélkül (sine laesione juris alienis) foglalt el, történeti joga van, azután meggyőző érvekkel bizonyítja be, hogy mily igazságtalanok és hazugok azok a vélekedések, állítások, hogy akár a románoknak, akár a fótoknak vagy szerbeknek itt, ez őseinktől és most mondhatjuk testvéreink véréből megszentelt földön történetileg több joguk van. Nincs igazuk azoknak a megfizetett kémeknek és lelketlen bujtogatóknak, akik nem magyarajku polgártársainkat ábrándos kecselgetésekkel és történeti hazugságokkal félrevezetni igyekeztek és az entente rablóművének végrehajtásánál felhasználni akartak.

Karácsonyi művét a magyar honfoglalással (I. fej.) kezdi, mely fejezettel bővebben kell foglalkoznunk, mert itt egész új, eddig nem hallott dolgokról van szó. A legújabb adatok kétségtelenné tették, hogy a honfoglalás egész másképp ment végbe, ahogy azt III. Béla Névtelen jegyzője meséli és ahogy azt mi (fiatalabbak is!) az elemi megközelítésben tanultuk és később a Szilágyiban (Millenniumi történet) megmásult olvastuk. Mindjárt a fejezet elején megtudjuk, hogy az az Etelköz (Atiköz), melyet Constantinus Porphyrogeneta görög császár említ, nem a mai Moldvában és Besszarabiában (a Dnyesztr, Prut és Szeret mentén) feküdt, hanem az Alduna mentén Nikápolyal és Szilisztriával szemben. 890-ben már egész Orsováig ért a magyarok országa. Ebből a hazából segítettek meg őseink Arnulf frank királyt a morvaszlávok (892.) és VI. Leó görög császárt a bolgárok ellen (895.). A bolgárok azonban már a következő (896.) esztendőben megbosszulták magukat a győztes magyarokon: szövetkeztek régi ellenségeinkkel, a besenyőkkel és a két tűz közé került magyarokat úgy megverték, hogy azoknak, ha a teljes megsemmisülést ki akarták kerülni, menekülniök kellett. Őseink üldözötve nyugat felé húzódtak és a 892.-i német-morva hadjáratból jól ismert utakon át vergődtek a Nagy-Magyar-Alföldre s 896 nyarán elfoglalták azt, „nem hódítványból, nem mások sérelmével, hanem a létfentartás jogánál fogva minden nemzetet megillető birtokbevételel.“ Kérdés, melyek voltak azok az utak? Az egyik volt az orsova-karánbesi út, vagyis a Caerna és Temes folyók völgye, a másik pedig az, mely Nagyszében irányában az Olt völgyéből a Maroséba és onnan az Alföldre vezet. Ez a két út volt a honfoglalás útja és nem az Anonymustól és krónikástarsaitól megénekelte vereckei-szoros. Azt, hogy őseink a vereckei-szoroson át jöttek hazánkba, a 13. századbeli krónikások már II. Géza és III. Béla orosz hadjáratának hatása alatt írták. Ezek az írők már nem tudták azt, hogy a magyarok kezdetben főleg az Alduna, a Maros és a Körösök mentén laktak és csak később, a görögökkel vívott öldöklő harcok miatt (II. István ideje óta egész 1164 tájáig) húzódtak észak felé. „Minél régebb kutfor-

rást olvasunk, annál inkább Délmagyarországon (tehát Torontal megyében is!) lakóknak tünteti fel a magyar nemzet törzsokei és ez nem is lehetett másként, mert a magyar nemzet kivált a beköltözödés alkalmával főleg halászatból és vadászathalásból volt kénytelen élelmét szerezni s az Alföld nagy folyói szolgálatták a legtöbb halat. A magyarok ezen aldunamenti elhelyezkedése irányította őket abban is, hogy mily sorrendben keressék ki az új hazát olyanán, amilyenné azt maga a természet kijelölte. Ime a honfoglalás története a legújabb adatok világánál!

A többi fejezetben Karácsonyi a fótok, románok, szerbek, ruthének, németek és a többi kisebb nemzetiségeink letelepedésének idejéről beszél és azoknak körülményeit mondja el s kimutatja, hogy hazánknak valamennyi mostani nemzetisége őseink honfoglalása után került hazánkba. Különösen áll ez a szerbekre, akiknek Magyarország felé való vándorlása csak IV. László korában indult meg és akik csak Mátyás uralkodása óta kezdtek nagyobb tömegekben beköltözni hazánkba. Nagyon figyelemreméltó a horvátokról szóló (4.) fejezete is, melyben többek közt Horvátország elfoglalásával is foglalkozik. (L. még a Századokat, 1915. 133. l. és a szerbek történetéről szóló értekezésem, 21. l.) III. Kreszimir Péter horvát király nővérét Géza magyar herceg, utóbb magyar király vette nőül. Miután ennek a horvát uralkodónak második utódában (II. István) kihalt a horvát királyi család, az ő trónja női ágon természetesen I. Géza fiára szállt. Szt. László tehát átkelt a Száván (A régi Horvátország a folyótól délre feküdt.) és 1091-ben elfoglalta Horvátországot unokaöccse, a horvát királyleánytól született Álmos részére. Kálmán király pedig, miután az utolsó horvát király (Péter) lázadását leverte, reális uniót létesített a két ország közt. Ez a Horvátország megszerzésének története! Az Ilonáról, Szt. László nővéréről szóló elbeszélés mesének bizonyult. Belának nem is volt ily nevű leánya.

Ily és hasonló részletekkel van tele Karácsonyi legújabb műve, háborus történeti irodalmunk valóságos remeke, mely a legújabb kutatások eredményeinek felhasználása és új megállapításai miatt méltán megérdemli, hogy a magyar közönségnek minél szélesebb rétege megismerje, hogy így a tudás hatalmas fegyverével felvértezve mennyel sikeresebben szállhasson szembe a Scotus Viatorokkal és meggyőzhessen nem magyarajku polgártársait arról, hogy a magyar nemzet megbecsüli és testvérként szereti őket, de csak addig, míg egyet-értve vele ők is a haza javát tartják szemük előtt.

Dr. Barts Gyula.

Irodatiszt,

aki valamely kereskedésben (esetleg könyvkereskedésben) már alkalmazva volt, vagy kereskedelmi iskolát végzett s aki a magyar, német, esetleg szláv levelezésben jártas, üzletemben felvétetik.

Felvétetnek olyanok is, akik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak. Kondíció állandó.

Ajánlatok közvetlen alulírothoz intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda- és könyvkötészet-tulajdonos

Ujvidék.

Legujabb.

A törökök háboruja.

Budapest, aug. 3. Konstantinápolyból sürgönyzik: A főhadiszállás jelenti:

A kaukázusi fronton az ellenség öt napja hét gyalog- és négy lovasezreddel továbbá harminc ágyúval támadja előreugró állásainkat a régi frontszakaszon. **A támadást visszavertük. Az oroszok háromezer halottat vesztek.** Előretolt állásainkat később visszavontuk. Az ellenség Erzinihiánál nem jutott előbbre.

Ujabb olasz légi támadás Fiume ellen.

Budapest, aug. 3. Mint Fiumeből sürgönyzik, kedden délben ujabb három olasz repülő jelent meg Fiume fölött s néhány bombát ledobtak. Az olasz repülők negyedóra múlva elröpültek.

A német kancellár a főhadiszálláson.

Budapest, aug. 3. Berlinből sürgönyzik:

A német birodalmi kancellár a német főhadiszállásról, ahol tíz napig tartózkodott, ma visszaérkezett Berlinbe.

Az olasz — német kereskedelmi szerződés felmondása.

Budapest, aug. 3. Luganóból sürgönyzik.

Mint a Secolo jelenti, Olaszország **fölbontotta** kereskedelmi szerződését Németországgal. A szerződés 1917. január elsején jár le.

A Deutschland utja.

Budapest, aug. 3. Berlinből sürgönyzik:

A Deutschland kapitányának jelentése július 13-ikáról most érkezett meg Brémába. A jelentésben a kapitány leírja amerikai utját, amely minden incidens nélkül, teljesen zavartalanul folyt le s hansonlóképpen az árukkal való megrakodása is. Jelentését a kapitány ezzel végzi:

— Teljes bizalommal nézek szerencsés hazaérkezésem elé.

Egy Brémába érkezett szikratávirat szerint, a Deutschland kifutása előtt, a hajó kapitánya táviratot intézett az amerikai tengerészeti miniszterhez, amelyben kérte, hogy a Deutschlandot kifutásakor az amerikai vizeken hadihajókkal kísértesse, hogy az ellenséges hadihajókat visszatartsák. A Deutschland kapitányának ezt a kérését azonban elutasították azzal az indoklással, hogy egyrészt a kíséretre egyáltalán nincs szükség, másrészt az amerikai kormány ezzel nem akar precedenst teremteni, mert akkor minden esetben teljesíteni kellene más hajóknak is hasonló kérését. A Deutschland 500 tonna nikkelt és két millió márka aranyat hoz haza.

A román királyi-pár otthon.

Budapest, aug. 3. Mint Bukarestből sürgönyzik, a román királyi-pár, valamint a királyi család tagjai visszaérkeztek Bukarestbe.

Tengeri csata az Északi tengeren.

Budapest, augusztus 3. Mint a párisi Petit Journal jelenti, hír szerint, az északi tengeren nagy hajóhadegységek ütköztek össze.

A szerb trónörökös Szalonikiben.

Budapest, aug. 3. Mint Szalonikiből jelentik, Sándor szerb trónörökös egy torpedóuzó fedélzetén odaérkezett.

Zlinszky István rejtélyes hazatérése.

Budapest, aug. 3. Károlyi Mihály gróf Berlinből sürgönyt kapott Zlinszky István képviselőtől, aki az ismeretes amerikai körut után Amerikában rekedt, hogy visszatért Amerikából Madridba s onnan Berlinbe érkezett és hogy holnap Budapestre érkezik. Politikai körökben élénken találgatják, hogy hogyan juthatott Zlinszky haza Amerikából.

A zombolyai járás főszolgabirájától.

3818—1916. szám. 1125—3.1

Pályázati hirdetmény.

A Torontálvármegye zombolyai járásához tartozó **Nagykomlós** községben üresedésben levő **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900:XX. t.c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a zombolyai szolgabírószákhoz a folyó évi **augusztus havának 30. napjáig** benyújtják, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:
Készpénzben fizetés évi 1800 kor.
Irodai átalány 240 kor.
Irnoktartási átalány 600 kor.
Utátalány a járáson belül teljesített utazásokért 160 korona.

Világítási átalány 24 korona
Szabad lakás és az abhoz tartozó házikert hasznélvezete.

A magánmunkálatokért szedhető, a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Zsombolya, 1916. évi aug. hó 1-én.

Tullies György főszolgabíró.

2029—1916 közigi szám. 1122—2.1

Hirdetmény.

Alólirott község előljárósága ezenel közhírré teszi, miszerint **Karlova** község tulajdonát képező **nagykorcsma, Tisza-csárda** folyó évi **augusztus 30-án délelőtt 9 órakor** Karlova községében tartandó nyilvános árverésen 1917. január hó 1-től 1917. december hó 31-ig haszonbérbe fog adni.

A nagykorcsma kikiáltási ára 1600 korona. A Tisza-csárda kikiáltási ára 300 korona.

Az árverés megkezdése előtt köteles árverelő 10% bánatpénzt letenni. A közelebbi árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Karlován, 1916. július 28-án.

Bocsán Béla jegyző.

A csenei járás főszolgabirájától.

3493—1916. szám. 1120—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye csenei járásához tartozó **Papd** községében üresedésben levő községi **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.c. 3. §-ában megkivánt minősítéseket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei szolgabírószákhoz 1916. évi **augusztus hó 20-ig** nyújtják be.

Javadalmazás: 1. 1400 korona fizetés, 2. 120 korona lakbér. A választást 1916. évi augusztus hó 23-án d. e. 8 órakor fogom Papd községében tartani.

Csene, 1916. évi július hó 29-én.

Sztojanovics Vazul s. k.
főszolgabíró.

6 osztályt végzett, 15 éves, a női szabóságot kitanult :-

leány.

vidéki intelligens családnál gyermekek mellett állást keres.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

1120—3.1

Egy jó karban levő

kerékpár

olcsón eladó.

Megtekinthető a **Hollaender-féle** cukorkagyárban Gizella-part. 1123—2.2

Hirdetéseket

jutányos áráért kész a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Kelt: Pleits Fer. Pál.